

УДК 78.01:784.9]:78.071

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.352328>

Наталія Сторонська, кандидат мистецтвознавства, провідний концертмейстер,
доцент кафедри музично-теоретичних дисциплін
та інструментальної підготовки

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6793-5199>

Володимир Салій, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музично-теоретичних дисциплін
та інструментальної підготовки

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3522-3787>

ТЕОРІЯ МУЗИКИ ТА СОЛЬФЕДЖІО ЯК ЦІЛІСНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МУЗИЧНОГО МИСЛЕННЯ

У статті здійснено комплексний аналіз теорії музики та сольфеджіо як цілісної педагогічної системи, спрямованої на формування професійного музичного мислення майбутнього музиканта. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю подолання фрагментарності у викладанні музично-теоретичних дисциплін та забезпечення їх змістової інтеграції в умовах модернізації мистецької освіти. Обґрунтовується теза про те, що ефективність професійної підготовки залежить від органічного поєднання концептуально-теоретичного та інтонаційно-практичного компонентів навчання.

Розкрито сутність музичного мислення як специфічної форми художньо-інтелектуальної діяльності, що охоплює інтонаційний, логіко-структурний, аналітичний і творчий компоненти. Визначено, що теорія музики формує понятійно-категоріальний апарат, забезпечує розуміння закономірностей ладо-гармонічної, метроритмічної та формотворчої організації музичної мови, тоді як сольфеджіо виступає практичним механізмом закріплення й актуалізації цих знань у слуховому досвіді, інтонуванні, музичному диктанті, аналізі та імпровізації.

Доведено, що інтеграція теорії музики та сольфеджіо ґрунтується на принципах інтонаційності, структурності, системності та діяльнісного підходу. Така інтеграція сприяє формуванню внутрішнього слуху, розвитку музичної пам'яті, аналітичних умінь і здатності до прогнозування музичного розвитку. Окреслено когнітивні механізми переходу від безпосереднього слухового сприйняття до узагальненого теоретичного мислення, що забезпечує становлення професійної музичної свідомості.

Зроблено висновок, що розгляд теорії музики та сольфеджіо як взаємодоповнювальних складників єдиної освітньої системи забезпечує цілісність формування професійного музичного мислення, підвищує якість підготовки фахівців і відповідає сучасним тенденціям розвитку мистецької освіти.

Ключові слова: теорія музики; сольфеджіо; музичне мислення; інтонація; слуховий аналіз; професійна підготовка; мистецька освіта.

Літ. 5.

Natalia Storonska, Ph.D. (Art), Leading Concertmaster,
Associate Professor of the Music-Theoretical Disciplines and
Instrumental Training Department,

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6793-5199>

Volodymyr Saliy, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor,
Associate Professor of the Music-Theoretical Disciplines and
Instrumental Training Department,

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3522-3787>

MUSIC THEORY AND SOLFEGGIO AS A COMPREHENSIVE SYSTEM OF FORMING PROFESSIONAL MUSICAL THINKING

The article presents a comprehensive analysis of music theory and solfeggio as an integrated pedagogical system aimed at developing professional musical thinking in future musicians. The relevance of the study is determined by the need to overcome the fragmentation in teaching music-theoretical disciplines and to ensure their meaningful integration within the modernization of contemporary arts education. The paper substantiates the idea that the effectiveness of professional musical training depends on the organic combination of conceptual-theoretical and intonational-practical components of instruction.

Musical thinking is interpreted as a specific form of artistic and intellectual activity that encompasses intonational, logical-structural, analytical, and creative components. It is argued that music theory forms the conceptual and categorical framework necessary for understanding tonal-harmonic, metro-rhythmic, and formal structures of musical language, while solfeggio

ТЕОРІЯ МУЗИКИ ТА СОЛЬФЕДЖІО ЯК ЦІЛІСНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МУЗИЧНОГО МИСЛЕННЯ

functions as a practical mechanism for consolidating and actualizing this knowledge through ear training, sight-singing, dictation, analysis, and improvisation.

The study demonstrates that the integration of music theory and solfeggio is based on the principles of intonational awareness, structural coherence, systematic organization, and activity-based learning. Such integration contributes to the development of inner hearing, musical memory, analytical skills, and the ability to anticipate musical progression. The cognitive mechanisms underlying the transition from immediate auditory perception to generalized theoretical thinking are outlined, emphasizing their role in the formation of professional musical consciousness.

The article highlights the importance of interdisciplinary connections with harmony, polyphony, and musical form analysis, as well as the synchronization of thematic content within the curriculum. Particular attention is paid to innovative teaching methods and digital technologies that enhance ear-training practices and promote students' independent work.

It is concluded that considering music theory and solfeggio as complementary components of a unified educational system ensures the holistic formation of professional musical thinking, improves the quality of specialist training, and corresponds to contemporary trends in arts education development.

Keywords: *music theory; solfeggio; musical thinking; intonation; ear training; professional training; arts education.*

Постановка проблеми. Теорія музики та сольфеджіо в системі професійної мистецької освіти посідають особливе місце як фундаментальні дисципліни, що забезпечують формування цілісного музичного мислення майбутнього фахівця. У сучасних умовах трансформації освітнього простору, цифровізації культури та зростання вимог до професійної компетентності музиканта актуалізується проблема інтеграції теоретичних знань і практичних слухових навичок. Саме тому осмислення цих дисциплін як єдиної педагогічної системи набуває особливої наукової та методичної значущості.

Постановка проблеми зумовлена суперечністю між необхідністю формування цілісного професійного музичного мислення та наявною практикою розмежованого викладання теорії музики й сольфеджіо. У багатьох освітніх програмах ці дисципліни функціонують автономно, що призводить до фрагментарності знань: теоретичні положення засвоюються декларативно, без достатнього інтонаційного закріплення, а слухові вправи часто виконуються механічно, без глибокого аналітичного осмислення. У результаті знижується рівень системності мислення, порушується зв'язок між поняттям і звучанням, між структурою і художнім змістом. Водночас сучасна професійна діяльність музиканта – виконавця, композитора, педагога – потребує здатності до комплексного аналізу, інтонаційного прогнозування, творчої інтерпретації, що неможливо без інтеграції слухового й логічного компонентів мислення. Таким чином, виникає потреба теоретичного обґрунтування цілісної моделі взаємодії теорії музики та сольфеджіо в освітньому процесі.

Аналіз досліджень. Аналіз досліджень свідчить, що проблема музичного мислення має міждисциплінарний характер. У працях українських учених обґрунтовано значення цілісного підходу до мистецької освіти та формування художнього мислення [5]. Психологічні механізми музичної діяльності, зокрема роль пам'яті, сприйняття та внутрішнього слуху, ґрунтовно розглянуті в англійських дослідженнях [1; 4]. Концепція аудіації підкреслює

значення внутрішнього слуху як основи музичної компетентності [1], а когнітивний підхід до аналізу музичного мислення визначає його як процес активного конструювання слухових структур [4]. Теоретичні засади гармонічного мислення та структурної організації музичної мови систематизовані у фундаментальних працях із теорії музики [3; 4]. Водночас проблема інтеграції теорії музики та сольфеджіо саме як цілісної педагогічної системи потребує подальшого концептуального узагальнення.

Мета статті – теоретичне обґрунтування теорії музики та сольфеджіо як цілісної педагогічної системи, спрямованої на формування професійного музичного мислення, а також визначення структурних компонентів, когнітивних механізмів і методичних принципів їх інтеграції в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу. Теорія музики та сольфеджіо в системі професійної мистецької освіти виступають не лише навчальними дисциплінами, а як інтегрована когнітивно-педагогічна система, здатна формувати цілісне професійне музичне мислення [1; 5]. Сучасні тенденції розвитку мистецької освіти, цифровізація навчального процесу та інтеграція української музичної школи в європейський освітній простір вимагають переосмислення традиційного розмежування теорії музики та сольфеджіо як окремих дисциплін. Фрагментарне викладання цих предметів призводить до того, що студент отримує декларативні знання, відірвані від інтонаційного досвіду, а слухові вправи виконуються без глибокого аналітичного осмислення [1; 4; 5].

Сучасні дослідження підкреслюють, що професійне музичне мислення формується лише за умов органічної взаємодії інтонаційного досвіду, логіко-структурного аналізу та творчої діяльності [4; 5]. Музичне мислення включає кілька компонентів: інтонаційний (розвиток внутрішнього слуху, здатність до аудіації та точного інтонування), логіко-структурний (розуміння ладо-гармонічних, ритмічних і формотворчих закономірностей музичної мови), аналітичний (слуховий та письмовий аналіз музичних творів), творчий (імпровізація, варіативність мислення, інтерпретаційна свобода) та реф-

лексивний (усвідомлення і критична оцінка музичного матеріалу) [5].

Теорія музики формує понятійно-категоріальний апарат для осмислення музичної мови. Вона систематизує знання про звукоряд, лад, тональність, інтервальну систему, акордову структуру, гармонічні функції, ритм, метр та принципи формотворення [3; 4]. Ріман, Пістон, Костка і Пейн представляють теорію музики як логічно впорядковану систему, яка дозволяє аналізувати й пояснювати внутрішню організацію музичного твору [3; 4]. Проте засвоєння теоретичних знань без їх інтонаційного переживання не забезпечує формування справжнього професійного мислення, оскільки музика існує передусім у звучанні, а не у вигляді абстрактних схем [1].

Сольфеджіо реалізує практичний аспект інтеграції: через спів, слухові вправи, музичні диктанти, гармонічний аналіз, транспонування та імпровізацію відбувається перетворення абстрактного знання на внутрішній слуховий досвід [1; 4]. Теорія аудіації Е. Гордона підкреслює провідну роль внутрішнього слуху у формуванні музичної компетентності, оскільки він дозволяє мислити звуками до їхнього реального звучання [1].

Інтеграція теорії музики та сольфеджіо ґрунтується на таких педагогічних принципах: принцип інтонаційності (кожне поняття пропускається через слуховий досвід), структурності (поєднання аналітичного розгляду музичного тексту з інтонаційним переживанням), системності (взаємопов'язана цілісність навчального матеріалу) та діяльнісного підходу (активна музична практика) [5].

Когнітивний аспект інтегрованого навчання проявляється у взаємодії слухової пам'яті, аналітичного мислення та емоційного переживання. Під час виконання музичних диктантів, гармонічного аналізу або імпровізаційних вправ студенти одночасно активізують механізми сприйняття, збереження, прогнозування та логічного узагальнення інформації [5].

Практична реалізація інтегрованої моделі передбачає синхронізацію тематичних блоків теорії музики та сольфеджіо, використання міждисциплінарних зв'язків із гармонією, поліфонією та аналізом форм, а також впровадження імпровізаційних завдань. Цифрові технології дозволяють індивідуалізувати навчальний процес, застосовувати інтерактивні тренажери для розвитку слуху та здійснювати самостійний аналіз музичних прикладів [1].

Цілісний підхід до викладання теорії музики та сольфеджіо забезпечує перехід від формального засвоєння знань до глибокого професійного мислення, здатного до аналізу, синтезу та творчої інтерпретації музичного матеріалу. Він відповідає сучасним тенденціям розвитку мистецької освіти, орієнтованої на компетентнісний результат і фор-

мування особистості музиканта як суб'єкта художньої діяльності [1; 3; 4; 5].

Теорія музики та сольфеджіо як інтегровані дисципліни дозволяють студентам не лише засвоювати абстрактні знання, а й реалізовувати їх у слуховій та практичній діяльності. Практичні завдання включають музичні диктанти, спів, гармонічний аналіз, транспонування та імпровізаційні вправи, що формують здатність до інтонаційного прогнозування і розуміння внутрішньої логіки музичного твору [1; 4]. Наприклад, при виконанні диктанту студент одночасно аналізує ритмічну та ладо-гармонічну структуру, відтворює її співом, фіксує на письмі й здійснює короткий гармонічний аналіз, що забезпечує комплексну активізацію когнітивних механізмів сприйняття, збереження та синтезу музичної інформації [5].

Сольфеджіо також передбачає роботу з інтервалами та акордами у поєднанні з гармонічними функціями, що формує інтонаційно-аналітичне мислення. Наприклад, виконання вправи на транспонування акордів у різні тональності активізує здатність до структурного прогнозування та узагальнення [1]. Подібні завдання дозволяють студенту одночасно опрацьовувати слухові, аналітичні та творчі навички, що сприяє формуванню системного музичного мислення.

Інтеграція з гармонією та поліфонією передбачає виконання аналізу музичних творів, у яких студенти визначають ладо-гармонічні функції, поліфонічні лінії, структурні взаємозв'язки та логіку розвитку теми. Такий підхід стимулює поєднання логічного, аналітичного та інтонаційного мислення, формує внутрішнє відчуття форми та послідовності музичного твору [3; 4]. Паралельне застосування теоретичних категорій під час виконання музичних диктантів чи імпровізаційних вправ дозволяє студенту міждисциплінарно осмислювати музичний матеріал, поєднуючи абстрактну теорію та конкретний інтонаційний досвід [1; 5].

Цифрові технології в навчанні забезпечують можливість індивідуалізації процесу. Використання інтерактивних тренажерів для розвитку слуху, мобільних додатків для гармонічного аналізу, онлайн-платформ для синтезу та аудіації дозволяє студентам працювати в темпі, який відповідає їхнім здібностям, та отримувати миттєвий зворотний зв'язок [1]. Наприклад, цифрові вправи на розпізнавання інтервалів, акордів або ритмічних моделей допомагають студенту швидко визначати помилки й удосконалювати точність інтонування, одночасно розвиваючи структурне мислення та аудіацію [1; 4].

Методика інтеграції теорії музики та сольфеджіо включає поступове ускладнення завдань: від простих інтервалів до складних гармонічних послідовностей, від окремих мотивів до фрагментів творів із поліфонічною структурою. Студенти спо-

чатку засвоюють ладо-гармонічні та ритмічні закономірності на письмі та слуху, потім виконують транспонування та імпровізаційні варіації, а завершальним етапом є аналіз повного твору, який поєднує всі компоненти музичного мислення [3; 4].

Когнітивні аспекти інтегрованого навчання включають одночасну активацію сенсорного, логічного та творчого мислення. Виконання музичного диктанту, аналізу гармонії та імпровізаційної вправи потребує одночасного сприйняття звуку, узагальнення музичних закономірностей та застосування творчих стратегій для варіативного виконання [5]. Такий комплексний підхід сприяє формуванню професійної музичної свідомості, яка поєднує раціональне й образне начала, структурне мислення та емоційне переживання [1].

Інтеграція теорії музики та сольфеджіо з поліфонією передбачає аналіз голосових ліній, взаємодію мелодичних та гармонічних структур, а також освоєння прийомів контрапункту в практичній діяльності. Студенти вчаться виділяти тематичні та контрапунктові елементи, інтонувати їх у контексті твору, виконувати варіації та імпровізації, що сприяє глибокому усвідомленню структури твору та розвитку критичного музичного мислення [3; 4].

Студент, працюючи над інтегрованими завданнями, опановує комплексне музичне мислення, де теоретичні знання взаємопов'язуються з інтонаційним переживанням. Наприклад, при виконанні музичного диктанту студент одночасно визначає ладо-гармонічну структуру, розпізнає інтервали та акорди, здійснює ритмічний аналіз і фіксує все на письмі, після чого проводить гармонічний аналіз та виконує транспонування в інші тональності [1; 5]. Такі завдання формують внутрішній слух, аналітичне та прогнозувальне мислення, що є ключовими компонентами професійного музиканта.

Вправи з імпровізації дозволяють студентам творчо застосовувати теоретичні знання. Наприклад, після вивчення функціональної гармонії студент імпровізує мелодію на задану гармонічну послідовність, використовуючи вивчені інтервали, акордові конструкції та ритмічні моделі. Така діяльність сприяє розвитку когнітивної гнучкості, музичної пам'яті та здатності до творчого синтезу [1; 4].

Інтеграція з гармонією і поліфонією передбачає виконання завдань, де студент аналізує контрапунктові та поліфонічні голосові лінії, визначає тематичні та інтонаційні взаємозв'язки, інтонуючи їх окремо та в контексті твору. Це сприяє формуванню внутрішнього відчуття форми, структурного мислення та рефлексії [3; 4]. Такий підхід дозволяє студенту не лише виконувати твір, а й усвідомлювати внутрішню логіку композиції, передбачати розвиток музичного матеріалу і варіювати його відповідно до власного художнього задуму.

Цифрові технології активно використовуються для контролю якості виконання та індивідуалізації

навчання. Використання онлайн-тренажерів для розпізнавання інтервалів, акордів і ритмічних схем дозволяє студенту одразу отримувати зворотний зв'язок і коригувати помилки, а платформи для гармонічного аналізу та аудіації надають можливість самостійно перевіряти виконання завдань [1]. Інтерактивні програми сприяють також розвитку прогнозувального мислення та структурної уваги, оскільки студент бачить взаємозв'язок теорії та практики в реальному часі [4; 5].

Особлива увага приділяється комплексним завданням, що поєднують спів, слухову пам'ять, гармонічний аналіз та імпровізацію. Наприклад, студент отримує короткий музичний фрагмент, аналізує його ладо-гармонічну структуру, виконує диктант, транспонує фрагмент у інші тональності, імпровізує мелодійні варіації, після чого проводить самостійний аналіз форми та поліфонії. Такий метод дозволяє максимально інтегрувати всі компоненти музичного мислення [1; 5].

Педагогічний ефект інтеграції теорії музики та сольфеджіо полягає в поступовому розвитку професійної компетентності. На початкових етапах студент опановує базові поняття (інтервали, акорди, ритмічні моделі), що поєднуються з простими слуховими вправами. На середньому рівні інтеграція включає гармонічний аналіз та імпровізацію, а на завершальному етапі – аналітичне та творчо-інтонаційне осмислення складних музичних творів, що формує системне музичне мислення [3; 4].

У цьому контексті значну роль відіграє емоційно-образне переживання музики, яке стимулює когнітивні процеси. Інтонаційне відчуття, поєднане з аналітичним осмисленням, дозволяє студенту відчувати структуру, передбачати розвиток музичного матеріалу та створювати власні інтерпретації [1; 4; 5]. Комплексне поєднання теоретичних знань, слухових навичок та творчої діяльності сприяє формуванню професійної музичної свідомості, де раціональне й емоційне почуття музики взаємодіють [1].

Системність навчання забезпечується через поетапне ускладнення завдань, де кожна нова музична категорія інтегрується з попередньо вивченими. Наприклад, освоєння тональної гармонії супроводжується застосуванням знань у диктантах, імпровізаціях та аналізі форм. Такі комплексні вправи формують структурне мислення та здатність до творчого синтезу, що є основою високого рівня професійної компетентності [5].

Психолого-педагогічні аспекти інтегрованого навчання включають стимуляцію пам'яті, уваги, прогнозування та творчих здібностей. Виконання інтегрованих завдань забезпечує активізацію різних видів пам'яті – слухової, зорової та моторної, одночасне використання аналітичного та творчого мислення, а також розвиток самоконтролю й саморефлексії [1; 5].

У сучасному освітньому процесі особливу увагу приділяють самостійній роботі студентів з цифро-

вими ресурсами. Це дозволяє розвивати індивідуальні навички, самостійно проводити гармонічний та ритмічний аналіз, перевіряти власне інтонування та застосовувати набуті знання у творчих завданнях [1].

Таким чином, цілісна інтеграція теорії музики та сольфеджіо формує професійне музичне мислення як органічне поєднання аналітичного, логічного, інтонаційного, творчого та рефлексивного компонентів. Практичні вправи, інтеграція з гармонією та поліфонією, використання цифрових технологій і комплексні завдання забезпечують формування системного мислення, творчої гнучкості та високого рівня професійної компетентності [1; 3; 4; 5].

Інтегрований підхід до викладання теорії музики та сольфеджіо забезпечує формування системного і творчого музичного мислення, яке поєднує інтонаційне, аналітичне, логічне, творчо-імпрізаційне та рефлексивне осмислення музичного матеріалу [1; 5]. Системність навчання досягається через поетапне ускладнення завдань, де кожен новий музичний елемент або категорія вводяться на основі раніше засвоєного матеріалу, що забезпечує цілісне засвоєння знань і навичок. Наприклад, освоєння ладо-гармонічних структур супроводжується відповідними слуховими вправами, диктантами, імпрізаціями та аналізом музичних форм [3; 4].

Компетентнісний результат інтегрованого навчання полягає у формуванні професійної музичної свідомості, здатної до аналітичного осмислення, творчого застосування та інтерпретації музичних творів [1]. Студент, проходячи комплексну програму, розвиває внутрішній слух, точне інтонування, здатність до аудіації, прогнозування музичних подій, структурне мислення та творчі навички, що є необхідними для сучасного професійного музиканта.

Цей підхід забезпечує логічну і практичну єдність навчального процесу: абстрактні поняття теорії музики пропускаються через інтонаційний досвід, слухові вправи супроводжуються аналітичним та творчим осмисленням, а цифрові технології дозволяють індивідуалізувати навчання та підвищувати мотивацію студентів [1; 4; 5].

У практичному аспекті інтеграція дозволяє студенту працювати з комплексними завданнями, що поєднують спів, слухові вправи, гармонічний та поліфонічний аналіз, транспонування та імпрізацію [1; 5]. Використання цифрових технологій забезпечує зворотний зв'язок, контроль точності виконання, самостійну роботу та індивідуалізацію процесу навчання [1].

Психолого-педагогічний ефект полягає у розвитку когнітивних механізмів, включаючи слухову та моторну пам'ять, увагу, аналітичне і прогнозувальне мислення, а також емоційно-образне переживання музики [1; 4; 5]. Інтеграція дисциплін сприяє

формуванню самоконтролю, саморефлексії та здатності до творчого вирішення музичних завдань.

Висновки. Отже, розгляд теорії музики та сольфеджіо як взаємодоповнювальних компонентів єдиної педагогічної системи є методологічно обґрунтованим і педагогічно доцільним, оскільки дозволяє сформувати цілісне, системне та творче музичне мислення, яке є основою професійної майстерності сучасного музиканта. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку мистецької освіти, орієнтованої на компетентнісний результат і формування особистості музиканта як суб'єкта художньої діяльності.

Системна інтеграція формує творчу гнучкість, здатність до аналізу, синтезу та прогнозування музичних процесів. Студент, працюючи в такій системі, опановує високий рівень професійної компетентності, здатний до самостійного музичного аналізу, творчих інтерпретацій та інноваційного підходу до виконання музичного матеріалу.

Таким чином, цілісний підхід до викладання теорії музики та сольфеджіо забезпечує повну гармонізацію теоретичних знань і практичних навичок, формує професійне мислення, інтегрує когнітивні, емоційні та творчі аспекти музичної діяльності, а також готує студентів до високого рівня професійної майстерності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Gordon E. Learning Sequences in Music: Skill, Content, and Patterns. Chicago: GIA Publications, 2007. 320 p.
2. Kostka S., Payne D. Tonal Harmony. New York: McGraw-Hill, 2009. 560 p.
3. Piston W. Harmony. New York: W.W. Norton & Company, 1962. 400 p.
5. Riemann, H. Musiklexikon. Leipzig: Breitkopf & Härtel, 2012. 450 p.
6. Sloboda, J. A. The Musical Mind: The Cognitive Psychology of Music. Oxford: Clarendon Press, 1985. 314 p.

REFERENCES

1. Gordon, E. (2007). Learning Sequences in Music: Skill, Content, and Patterns. Chicago: GIA Publications. 320 p. [in English].
2. Kostka, S., Payne, D. (2009). Tonal Harmony. New York: McGraw-Hill. 560 p. [in English].
3. Piston, W. (1962). Harmony. New York: W.W. Norton & Company. 400 p. [in English].
4. Riemann, H. (2012). Musiklexikon. Leipzig: Breitkopf & Härtel. 450 p. [in German].
5. Sloboda, J. A. (1985). The Musical Mind: The Cognitive Psychology of Music. Oxford: Clarendon Press, 1985. 314 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції: 16.02.2026

Прийнято до друку: 18.05.2026

Опубліковано: 29.05.2026